

Muziek, Media en Andere Herinneringen aan het jaar 1968(3)

Welkom in een nieuwe aflevering van onze serie vol herinneringen, waarbij meestal wordt terug gegaan naar een jaar tussen 1960 en 1980. Gelijk aan de vorige aflevering gaan we dit keer kijken naar het jaar 1968. Ik had de vorige keer eigenlijk de behoefte om direct door te schrijven. De 25 pagina's, die ik doorsnee aan materiaal heb, was bij lange na niet genoeg om datgene ik in gedachten had te beschrijven. Dus laten we maar snel verder gaan met eerst een kijkje naar de gemiddelde schoenenwinkel uit die tijd. Als je nu een drukke winkelstraat inloopt zie je tal van schoenenwinkels, al dan niet met gerenommeerde namen. Als het om grote winkels van het lagere budget gaat, hebben we het vooral over Scapino en Bristol. Maar hoe was de situatie in 1968?

Ik was dan wel al ruim twee jaren aan het werk maar het budget was beperkt en dus werd er zuinig gedaan als het ging om gebruiksgoederen als kleding en schoenen. Voor de schoenen werden slechts twee winkels bezocht, beiden destijds gevestigd in de drukste winkelstraat van Groningen, de Heerestraat. Vreemd genoeg kon je destijds praktisch van de ene voordeur naar de andere lopen, zo dichtbij waren beide concurrenten gehuisvest. Het ging om filialen van Van Haren en de Bata. Laten we eens één van de beide ondernemingen belichten. Velen denken dat Bata een Nederlandse onderneming met een fabriek in Batadorp in Brabant was. Het was slechts een van de vestigingen die in diverse landen werden opgericht om vele mensen aan het werk te krijgen voor de productie van schoenen. Bata was van herkomst een onderneming die in 1894 al werd opgericht in het toenmalige Oostenrijk-

Hongarije en wel in het plaatsje Zlín. Het waren de gebroeders Tomáš en Antonin Bata die de onderneming de naam T.&A. Bata Shoe Company meegaven. Beide broers waren afkomstig uit een familie waarin al vele generaties lang schoenen werden gemaakt.

Men streefde er naar om industriële methoden in te voeren en vernieuwingen door te voeren. Zo kwam in 1897 de 'Batovka' tot stand, de eerste textiele schoen die machinaal werd vervaardigd. In het jaar 1905 werden al 2200 paar schoenen per dag gemaakt en werkten er 250 mensen bij Bata. In 1909 kwamen de eerste exportorders vanuit Duitsland, de Balkan en het Midden-Oosten. Zo werkten er in 1917 al 5000 mensen en werden er jaarlijks 2 miljoen paar schoenen geproduceerd. Het zou niet lang duren voordat de onderneming ook in andere landen fabrieken liet bouwen. Bij de vestigingen van de Bata fabrieken verrezen arbeidersdorpen met scholen en ziekenhuizen en andere voorzieningen.

Ook in Nederland kwam een dergelijk Batadorp, dat in de gemeente Best werd gebouwd en er ontstond geleidelijk aan een netwerk van Bata-winkels. In Amsterdam werd de eerste Bata in ons land in 1922 geopend. Als reactie op de toegenomen douanetarieven werden in 1929 nog meer vestigingen in het buitenland geopend, zoals in Zwitserland, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Joegoslavië, Polen, België, Nederland, de Verenigde Staten en het toen nog Britse India, en later ook in Brazilië en Canada. Tegen het begin van de jaren '30 van de 20ste eeuw was Bata de grootse schoenenexporteur ter wereld.

Verdeeld over de verschillende landen had men in 1939 al meer dan 105.000 mensen aan het werk en zette men 60 miljoen paar schoenen per jaar om in de zaken die in dertig verschillende landen waren gevestigd.

Na de uitbraak van de Tweede Wereldoorlog besloot de directie van Bata uit te wijken naar Canada waar in het plaatsje Batawa, in de buurt van Toronto, de organisatie geheel opnieuw werd opgestart. Eén van de familieleden, Jan Antonin, besloot echter terug te gaan naar Tsjecho Slowakije, waar Zlín inmiddels onder viel. Dit leidde tot ongenoegen en ruzies binnen de familie en bovendien werden na de oorlog de Oost Europese vestigingen van Bata, zo ver nog in gebruik, genationaliseerd. Na de val van het communistische bewind verviel de nationalisatie van het bedrijf en kwam het terug in de handen van de familie. Men kon echter de technologische ontwikkelingen niet volgen en uiteindelijk werd de toenmalige hoofdvestiging van Bata in het jaar 2000 failliet verklaard.

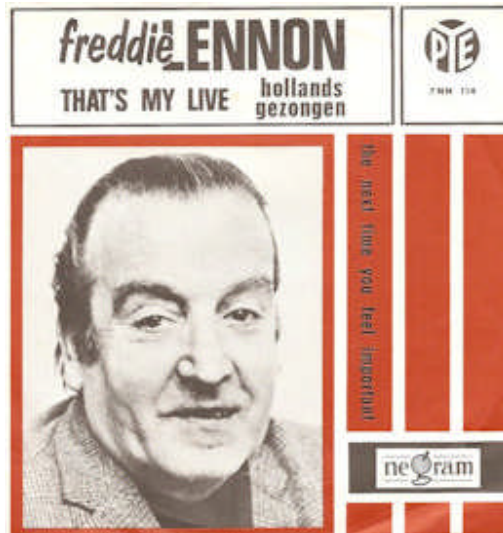
FABRIEKSHAL BATA

Om terug te gaan naar de situatie in Nederland kan worden gesteld dat er in 1961 al 150 vestigingen van Bata in ons land waren. Vanaf de jaren '60 van de twintigste eeuw verdween de schoenenproductie naar de zogenaamde lagelonenlanden en werd Batadorp aan de gemeente Best verkocht. Het winkelnetwork verdween eveneens. De laatste Batawinkel werd in 1996 gesloten, op de fabriekswinkel na. De oorspronkelijke bebouwing van Batadorp is nu als industrieel erfgoed een historische bezienswaardigheid. De Batafabriek is echter niet gesloten want deze bleef in afgeslankte vorm

bestaan binnen 'Bata Industrials'. Binnen deze destijds nieuw gevormde onderneming wordt speciaal veiligheidschoeisel gemaakt. Het is tevens de hoofdvestiging van de wereldwijd actieve onderneming. Met rond de 150 medewerkers worden er per jaar gemiddeld 1 miljoen paar veiligheidschoenen en veiligheidskousen gemaakt.

Ik schrijf altijd een serie steekwoorden op met de gedachte over die steekwoorden iets te schrijven in een volgende aflevering van deze serie in een bepaald jaar. Op het lijstje van 1968 prijkt op de tweede plaats de naam van een vader van een groot artiest uit Engeland. Hij werd geboren op 14 december 1912 en bracht, samen met zijn zus Edith, vele jaren door in een weeshuis nadat zijn ouders waren overleden. Hij probeerde als muzikant aan de slag te gaan door in musicals en shows als banjospeler de kost te verdienen. Al vrij snel bleek dat hij totaal onbetrouwbaar was en afspraken niet nakwam. Door zijn familie werd de banjospeler 'Alf' genoemd. Alf huwde zijn eerste vrouw Julia in 1938 en ze kregen een zoon, die later een lied over zijn moeder zou schrijven.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog was Alf voornamelijk op zee en kreeg weinig mee betreffende de ontwikkeling van zijn enig kind. Gedurende deze periode op zee werd zijn vrouw Julia wel zwanger van een andere man. Hij bood nog wel aan voor zijn vrouw, zoon en nieuw geborene te blijven zorgen maar Julia wilde dit beslist niet. Tot in de begin zestiger jaren van de vorige eeuw was er vervolgens weinig tot geen contact tussen Alf en zijn enige zoon. Daar kwam verandering in toen zijn zoon al een paar jaar wereldwijd een succes was, tezamen met zijn drie andere groepsleden. Door het succes van 'Beatlemania' besloot Alf onder de naam 'Freddie Lennon' een plaat op te nemen onder de titel 'It's my life'.

Hij kreeg nationaal en internationaal veel aandacht en trad ondermeer op in het programma van Willem O'Duys, maar een slechts beperkt succes was het gevolg. Er werd zelfs een Nederlandstalige versie van deze single door hem ingezongen. In 1968, na een paar jaar van stilte rond de vader van John Lennon, maakte Freddie andermaal publiciteit door aan te kondigen om als 55 jarige man te gaan trouwen met zijn nieuwe liefde, de toen 19-jarige Pauline Jones. Alleen was er nog tegenstand van Pauline haar moeder. Aangenomen mag worden dat de moeder alsnog overstag is gegaan en Pauline en Freddie Lennon nog een achttal gelukkige jaren tezamen hebben doorgebracht in Brighton, waar het paar na het huwelijk heen was verhuisd. Op 1 april 1976 kwam de vader van John Lennon op 63-jarige leeftijd te overlijden. Bij Pauline kreeg hij nog eens twee zonen, te weten: David Henry en Robin Francis.

Uiteraard was er op het gebied van de sport ook zo het een en ander te vermelden. Zo werd Manchester City dat jaar kampioen van Engeland en was er een tweestrijd om de Europese voetbaltitel tussen Italië en het toenmalige Joegoslavië. De finale was in een gelijkspel (1-1) geëindigd en in die dagen was er nog geen sprake van verlenging, als dan niet met een zogenaamde 'sudden death'. Nee, de wedstrijd werd opnieuw gespeeld en werd een overwinning voor de Italianen, die met 2-0 zegevierden en voor een periode van vier jaren zich Europees Kampioen mochten noemen. Het jaar 1968 was voor ons Nederlanders als het ging om het wielrennen er een om nooit meer te vergeten. Als eerste Nederlander in de geschiedenis lukte het Jan Janssen het, hetzij met slechts seconden voorsprong op de Vlaming van

Springel, de Ronde van Frankrijk te winnen. Het zou twaalf jaar duren voordat deze prestatie werd geëvenaard door Joop Zoetemelk en tot heden ten dage blijven beide wielrenners op eenzame hoogte staan in de rijke Nederlandse wielrhistorie. De ronde van Italië ging dat jaar naar de Belg Eddy Merckx en de wereldtitel naar de Italiaan Vittorio Adorni, een man waar we daarvoor en daarna weinig van hoorden.

In de Verenigde Staten werd in 1968 een nieuw televisieprogramma opgestart dat in het jaar 2000 door de Amerikanen werd opgenomen in de Top 10 van de beste televisieprogramma's van de vorige eeuw. Vergezeld van programma's als: 'Mash', 'Gun Smoke', 'The Ed Sullivan Show', 'I love Lucy' en bijvoorbeeld 'Star Trek' werd het in 1968 opgestarte '60 Minutes' als nieuwsprogramma opgenomen als zijnde de meeste betrouwbare nieuwsbron op de televisie in de VS. Het programma idee was afkomstig van de toen al jarenlang als producer van televisieprogramma's actieve Don Hewitt. Hij introduceerde een unieke vorm van onderzoekjournalistiek, dat decennia lang al garant staat voor het succes van '60 minutes'. Diverse onderscheidingen waaronder bijna 80 Emmy Awards werden er sinds 1968 gewonnen. Don Hewitt stelde in een interview in 1971 in 'News World' dat zijn inspiratie voor het programma was gekomen na het fervent kijken naar het toenmalige controversiële Canadese televisieprogramma 'This hour has Seven Days' en de Britse satirische serie 'That Was The Week That Was', waarvan de lezers boven de 55+ de Nederlandstalige versie 'Zo is het toevallig ook nog eens een keer' zeker zullen herinneren. Op 24 september 1968 ging het eerste programma destijds 'on air' en had ondermeer onderwerpen als: Een blik binnen het hoofdkwartier van de presidentskandidaten Richard Nixon en Hubert Humphreys. Een in ieder programma terugkerend politiek commentaar van Art Buchwald.

EERSTE KEER 60 MINUTES

Verder een interview met de staatsadvocaat Ramsey Clark over openlijke politieke brutaliteit. Een verkorte impressie van de Academy Award winnende film 'Why man creates'. Inderdaad was het Don Hewitt die '60 Minutes' creëerde, een programma dat nog steeds door het CBS Netwerk wordt uitgezonden.

Steeds meer uren werden er in Nederland en België door families, die al in het bezit waren van een televisietoestel, per week voor de beeldbuis doorgebracht. Sommige mensen waren voorzichtig, met veel geld, het tijdperk van de kleurentelevisie binnengestapt. Kijken in kleur betekende dat je toch weer meer zag wat in de commentaren in de kranten ook duidelijk merkbaar was want er waren en zijn natuurlijk grenzen. En ik denk persoonlijk dat, met het kleine aanbod aan te ontvangen televisienetten en programma's er sneller werd gereageerd op geweld op het beeldscherm. Anno 2010 kun je wel 35 televisiostations via de kabel ontvangen. Heb je een satellietshotel dan gaat het aantal te ontvangen stations over de honderden heen. Maar niet te zwijgen wat je nog allemaal via internet kunt binnenhalen en daar is een heleboel geweld bij, zonder dat er met regelmaat over gesputterd wordt dat het geweld schadelijk kan zijn. Dat was in 1968 toch andere koek. Immers, de echte nobele opvoedkundige uit die tijd was wars

van elke vorm van geweld en zocht de publiciteit als er al sprake was van beschadiging van het jonge kind.

Neem nu het al dan niet tonen van kwetsende beelden, zoals geweld, aan kinderen van jeugdige leeftijd. In 1968 was het aanbod aan televisieprogramma's uiteraard totaal anders dan nu. Als het ware werd het kind nog natuurlijk beschermd door het kleine aanbod. En toch vroeg men zich hardop af of het geweld richting kind niet beperkt kon worden. Als je een krant of weekblad opensloeg in die dagen dan waren er altijd pagina's ingericht waar de lezers hun ongenoegen aan de medelezers kwijt konden. Zo vond ik in mijn archief een ingezonden artikel van de maand april 1968, waarin het kijkgedrag nader werd beschouwd. In die tijd was er bijvoorbeeld de serie 'Danger Man', die een bepaalde populariteit haalde en in elke aflevering wel een aantal 'doden' en 'zwaargewonden' in beeld bracht.

Maar natuurlijk hadden de jongeren in die tijd ook de mogelijkheid zich te vermaken met het lezen en kijken in stripbladen. Zo was er het blad 'Sjors' waarin de nodige gevechten plaats vonden en in bepaalde opvoedkundige kringen werd gezien als een onverantwoord drukwerk vol geweldpleging. Gelukkig stond daar tegenover dat er nog redelijke andere stripbladen waren, waarin meer educatief en spanning werd voorgeschoteld. De Robbedoes en Kris Kras stonden daarbij voorop. Zuur was het dan ook voor de samenstellers van laatst genoemd tijdschrift dat de uitgeverij de stekker eruit trok omdat er veel te weinig belangstelling was voor deze publicatie voor de jeugd.

ONNODIGE VERNIELING IN ROBBEDOES

Maar laten we eens kijken naar de gevonden ingezonden reactie inzake geweld: 'De waarheid is dat mensen, jong en oud, gek zijn op geweld. Cowboyfilms en series van geheimagenten op de televisie hebben een hoge kijkdichtheid. Ik denk zelfs dat uitzendingen van Tweede Kamerdebatten een hoge kijkdichtheid zouden halen als Kamerleden als Koekoek en Schmeltzer elkaar regelmatig op de bek zouden slaan.'

De schrijver van dit alles, een zekere Vermeulen, vond dat er toch ook iets diende te worden gezegd over het vermogen tot relativeren. 'We moeten langzamerhand maar eens beseffen dat kinderen de karakteristieken in zich hebben van grote mensen. En dus trekken ze honden aan hun staarten, rukken zonder noodzaak aan elkaars jassen, besmeuren huizen en hekken en hakken op elkaar in met plastic Ivanhoe zwaarden.'

Probeer deze mening maar eens om te zetten naar het jaar 2010 en U zult soortgelijke voorbeelden in de gedachten omhoog laten komen. Vermeulen had ook een mening klaar, hoe deze jongeren zich later zouden gaan gedragen: 'Als ze volwassen zijn en zich correct moeten gedragen, gaan ze gluren naar de gewelddadigheden op de voetbalvelden, de waterpolobassins, de ijshockeyvloeren, de stierengevechtarena's en de boksringen.'

Over de doorsnee leesboekjes, die in de Lage Landen destijds werden gebruikt, had hij ook een duidelijke mening: 'De jongens en meisjes die voorkomen in de leesboeken van de lagere school zijn je reinste huichelaars. Het zijn altijd kinderen die leven in nette straatjes en te midden van brave vriendjes. Als er moeilijkheden zijn dan prullen ze of huilen ze. Nooit worden ze razend, of smijten ze met een inktpot naar hun vader. Of plukken ze elkaar de haren uit elkaars kop of geven een ontzettende trap tegen een vijandig zitvlak. Ik ben dan ook van mening dat we onze kinderen verkeerd opvoeden. We moeten hun niet voortdurend trachten wijs te maken dat lichamelijk geweld niet bestaat, maar zij moeten leren ermee om te gaan en er het hoofd aan te bieden. We moeten niet voortgaan onze kinderen via leerboekjes voor te bereiden op een leven vol pais en vree, terwijl we weten dat ze op 18-jarige leeftijd een mobilisatieverklaring krijgen.'

1968 was ook het jaar dat de club deejay doorbrak. Voorzichtig was Radio Veronica in de jaren zestig begonnen met speciale dansbijeenkomsten op Koninginnedag in Amsterdam waarna een heuse drive in show werd opgezet door Dick DeBois. Deze vorm van ontspanning voor de jeugd werd vrij snel

populair en verdeeld over het hele land kwamen er steeds meer clubs, waarin voorheen vele bands hadden opgetreden, met deejays die een aantal uren muziek van hnu keuze en van het publiek gingen draaien. Deze beslissing van de eigenaren van de clubs had twee voordelen. Men kreeg een grote variatie aan dansbare muziek voorgeschoteld door de deejay en de geldinvestering was veel lager dan bij het inhuren van bands. Maar desondanks verdiende de deejay, mits hij het goed deed, meer dan een gemiddelde muzikant destijds.

In de filmwereld was er in het jaar 1968 ook een absolute topper met het uitkomen van 'Rosemary's baby'. Het betrof hier een verfilming van het gelijknamige boek van de auteur Ira Levin. Onder regie van Roman Polanski werd deze horrorfilm met een budget van 3.200.000 dollar opgenomen en werd het eerste grote succes voor producer Robert Evans, die door Paramount Pictures was aangetrokken. Het verhaal gaat over Rosemary Woodhouse, een jonge en tevens naïeve vrouw, die getrouwd is met de acteur Guy. Op een bepaald moment verhuizen ze naar een appartement in New York en treffen daar ondermeer de burens Castavets, die aanzienlijk ouder zijn dan het verhuisde stel. Rosemary en Guy lijken gelukkig maar hebben nog een kinderwens. In de nachten krijgt Rosemary nare dromen te beleven. Ondermeer droomt ze door een demon te worden verkracht. Niet veel later hoort ze dat ze zwanger is; krijgt abnormale pijnen en verliest ze gedurende de eerste drie maanden veel aan gewicht. Terugkomend op de oudere burens ontdekt ze dat deze tot een Satanische sekte behoren en hun zinnen hebben gezet op de ongeboren baby. Echtgenoot Guy zit in het spel om zijn carrière te kunnen verbeteren. Nog steeds is deze film, waarvoor Ruth Gordon voor het spelen van de rol van de buurvrouw, zowel een Golden Globe als een Oscar voor de beste vrouwelijke bijrol in het jaar 1968 kreeg, in de verkoop. Trouwens de rol van Rosemary werd neergezet door Mia Farrow. Gezien het succes van de film besloot de redactie van de Panorama het verhaal, geschreven door Ira Levin, als vervolgverhaal in het weekblad op te nemen.

Ook deze keer weer een duik in de gedrukte reclame in kranten en tijdschriften en we pakken er een paar uit. Regelmatige lezers van deze serie begrijpen dan meteen dat zeker aandacht zal worden besteed aan blikwerk. Want een rijbewijs heb ik nooit gehaald en rijden in een auto heb ik alleen stiekem gedaan rond 1968 op het bedrijfsterrein van het toenmalige EGD, het Elektriciteitsbedrijf voor Groningen en Drenthe. De afdeling Bedrijfsarchief had een aantal onderafdelingen waaronder de 'postdienst'. Destijds was ik assistent bedrijfsarchivaris, alvorens de gewenste diploma's te halen om later de jongste gediplomeerde Bedrijfsarchivaris, gecombineerd met de opleiding historische documentatie, van Nederland te worden. Ik probeerde alle facetten van de afdeling te beleven en dus ging ik ook regelmatig mee post lopen.

Het bedrijf had in de stad Groningen vier vestigingen. Allereerst het pand van de voormalige 'Laagspanningsnetten' aan de Oude Boteringestraat, hoek Harderwikerstraat. Daarnaast het bestuurspand aan de statige Ubbo Emmiussingel, het Laagspanningsnetten Pakhuis aan de Reitemakersrijde en het grote fabrieksterrein in de toenmalige zuidelijke stadswijk Helpman. Met een bepaalde regelmaat ging ik meerijden met een van de bodes, waarbij dhr. Heun wel eens een oogje wilde dichtknijpen op het bedrijfsterrein. Zijn tijd voor een sigaretje gaf mij de gelegenheid om in de Daf Variomatic wat stoere kleine rondjes te rijden. Maar, daar is het wel bij gebleven. Naast de DAF was er nog een ander merk destijds redelijk populair in de goedkopere prijsklasse.

Het was de Simca Nederland NV die via een bijna wekelijkse, pagina grote, advertentie in de weekbladen aandacht vroeg om deze redelijk goedkope Simca serie aan de man te brengen. Dit via wervende teksten maar ook via het gebruik van goeduitziende dames, die in de advertenties voorkwamen. Zo luidde een deel van de tekst: 'Een Simca Duizend wordt opvallend veel nagekeken. Vooral door mannen want mannen weten pure autoklasse te waarderen. En mannen hebben langzamerhand ontdekt dat er meestal zeer aantrekkelijke vrouwen in een Simca zitten. Zelfbewuste vrouwen, die graag willen bewijzen dat vrouwen beter autorijden dan mannen. De semiautomatische Duizend geeft hen eindelijk de kans om wraak te nemen'. Op zich is het natuurlijk een discriminerende conclusie want het lijkt erop dat de tekstschrijver van deze tekst dacht dat een vrouw niet beter kon rijden in een niet semiautomatische Simca.

Van herkomst was Simca een Franse autofabriek en de naam stond voor 'Société Industrielle de Mécanique et de Carosserie Automobile'. De fabriek werd in 1934 in Nanterre opgezet door Henri Pigozzi. Niet dat hij meteen met een eigen auto op de markt kwam; het begin bestond uit het in licentie produceren van auto's voor de Fiat onderneming. Pas in het jaar 1951 kwam een eerste eigen ontwerp op de markt onder de naam Simca Aronde. In hetzelfde jaar werd de vrachtwagenfabriek Unic overgenomen en de in het Franse Poissy gevestigde depot van de Ford fabriek volgde drie jaar later. In 1958 werd ook het merk Talbot-Logo door Simca overgenomen. De productie werd vanaf dat moment in Poissy gecentraliseerd en de andere fabriek werd

van de hand gedaan aan Citroën In 1963 nam het Amerikaanse bedrijf Chrysler een meerderheidsaandeel in Simca. Vijf jaar later werd dus de Simca Duizend in de markt gezet en werd redelijk populair. Vaak werd er in de advertenties een foto geplaatst, waarbij de gedachtegang meteen werd verplaatst naar goed draaiende televisieseries uit die tijd. Het lijkt erop dat de foto bij de geplaatste advertentie gebaseerd is op de populariteit van Emma Peel, die een voorname rol speelde in de toen populaire serie 'The Avengers'.

We hadden het er al even eerder over, het plaatjes draaien in clubs, clubhuizen, op campings en in discotheken werd zo populair dat deze vorm van ontspanning door velen graag verzorgd werd, maar voor lang niet allen was een boterham weggelegd. Het ging in die tijd namelijk niet alleen om een plaatje goed te laten overgaan in het volgende nummer maar zeker om de goede babbel, die je diende te hebben om het publiek te kunnen entertainen. In Delft was er in augustus 1968 wel een aparte vorm van entertainen. De deejay wilde in totaal 160 uur non stop platen draaien op een toneeltje in de veronderstelling dat hij op het einde safe zou zitten door een nieuw record te vestigen. De persoon in kwestie had namelijk niet uitgezocht of de ultieme poging gereguleerd was en niet elders al een dergelijk record was gescoord die boven het aantal van 160 uren uitging.

Maar de deejay had wel gezorgd voor ondersteuning. Zo kreeg hij ruimte ter beschikking in het gemeentelijk centrum Huis ter Lucht in Delft. Het was een voormalig café en bruiloftszaaltje, dat voor het maken van plezier voor de jeugd was verbouwd. Laten we eens kijken na een deeltje van een verslag in de Panorama nummer 39 uit 1968: 'Het bezit een verlichting die het midden houdt tussen zwoel, een lage spanning op het lichtnet en infrarode bestraling ter bestrijding van jicht. Buiten drommen enkele jongelui samen hetgeen begrijpelijk is, omdat ze de vereiste rijksdaalder entree sparen tot het einde van de week als de deejay een dag of zes zonder slaap zal zijn.'

De bewoners van omliggende panden wisten in eerste instantie niet dat in het gebouw pogingen werden ondernomen tot het bereiken van het wereldrecord plaatjesdraaien. Dat kwam pas nadat er aandacht aan was besteed in de lokale krant. In de zaal trof de verslaggever slechts een tiental lieden aan, die ter ondersteuning van de deejay aanwezig waren, waaronder een masseur. 'Op het toneel zit de deejay. Zijn overhemd staat aan de hals open. Hij is een 23-jarige verkoper, die achter een zelfgebouwde schakelkast, met drie

draaieenheden vertoeft. In zijn nabijheid liggen twee pakjes sigaretten, vijf pakjes druivensuiker, een half afgeknaagde vitaminepil, een vitamine C buisje, een fles yoghurt, een boterham in een plastic zakje en een fles sinasappelsap.'

Toen de journalist vroeg wat het doel van de recordpoging was gaf de deejay aan dat al zeker 2000 maal te hebben verteld. Hij meldde wel dat er een lange tijd van voorbereiding aan vooraf was gegaan en dat hij vele dagen, na zijn normale werk als verkoper, intensief had getraind om zichzelf te testen. Op die manier had hij het al een keer 150 uur zonder slaap gekund. Uiteindelijk meldde de deejay dat de entreegelden ten bate van de plaatselijke ziekenomroep zou komen. Ook hoopte de deejay met de voltooiing van het record de deuren te kunnen open naar een volwaardig bestaan als deejay.' De journalist meldde, na enige tijd het werk te hebben aanschouwt over de deejay: 'Hij beschikt over alle menselijke emoties om deze over te brengen op het repertoire. Er heerst, zoals ook bij de ons uit zee bespringende illegale zenders, vrij veel overbodig enthousiasme, want in feite kan men de klanken van een deejay samenvatten in een uitroepje: 'Oeps!'

DICK DE GRAAF

Na het ontdekken en lezen van dit verhaal uit 1968 werd het me niet duidelijk of de betreffende deejay het record ook daadwerkelijk heeft gevestigd en dit ook herkend is als zijnde een wereldrecord. Een e-mail aan de betreffende deejay is helaas niet beantwoord, misschien wel uit schaamte voor de toenmalige poging. Het gaat namelijk om de later bekend geworden

presentator van Radio Noordzee, Dick de Graaf. Later komen we nog terug op het fenomeen 'plaatjes draaien'.

Als we een brommertje hadden dan kon je een aantal merken tanken maar twee werden er in veelvoud bij je in het geheugen ingepompt, zowel via radio als de verschillende tijdschriften. Shelinna Prenix was het ene merk met een variatie aan commercials die er tussen 1968 en 1974 eruit gingen via de reclameblokken van Radio Veronica en Radio Noordzee, beide stations die veelvuldig door de gebruikers van de bromfietsen werden beluisterd. Esso bracht een speciale campagne voor de doelgroep op de radio en in de bladen onder de slogan 'Get that tiger'. Op een bepaald moment werd de uit Delft afkomstige groep The Shoes ingezet om de commercials, op deun van een van hun songs, in te zingen. De groep, die behoorlijk populair was in ons land, werd op fotosessie gestuurd waarbij een aantal foto's op diverse locaties genomen, werd uitverkoren om te dienen als poster voor de fans. Exclusief waren ze gratis af te halen bij de Esso Mix benzinstations als een aardigheidje van de tijger. Heel wat van die posters werden door Esso afgezet en prijken op de slaapkamermuren van hun fans.

In die tijd hoorde je als noordeling wel eens anderen pratten over het uitgaansleven in Amsterdam. Zo meldde ik eerder in een aflevering van deze serie over de opening van Paradiso, het uitgaanscentrum voor de jeugd, dat in

1968 officieel werd geopend. Rob Olthof woonde in 1968 in Amsterdam en nam ons eerder mee terug naar de opening en het eerste jaar van deze poptempel. Hij vertelde ondermeer: "Waar je als Amsterdammer natuurlijk naar toeging was Paradiso, waar de beroemde bands optraden. Zo zag ik daar ondermeer Cuby and the Blizzards, een jonge formatie met de naam Pink Floyd, The Moody Blues en Groep 1850. Dan waren daar ook de meer bekendere types die er met grote regelmaat kwamen, deels om te zien en deels om gezien te worden. De illustere Kapper Mario Welman heb ik nog eens in een badkuip zien zitten, midden op het toneel. Phil Bloom, bekend van een eerste naaktoptreden op de VPRO televisie, danste daar bevallig rond en Koos Zwart en Marjolein Kuysten van het toenmalige Hitweek liepen daar veel rond."

Maar het uitgaansleven had veel meer mogelijkheden in Amsterdam waarbij ondermeer drie pleinen heel belangrijk waren. Het Leidscheplein, het Rembrandtplein en het daaraan grenzende Thorbeckeplein. Andermaal Rob Olthof over het uitgaansleven in dit geval het Thorbecke Plein. "Als je het destijds had over het Thorbeckeplein en deels ook over het Rembrandtplein dan viel al snel de naam van Kees Manders, de broer van Tom Manders alias Dorus. Hij bezat tal van uitgaansgelegenheden waaronder vele clubs waaronder 'Moulin Rouge', 'La Dolce Vita', 'Playboy's Oriental Club', het 'Rocco Roulette Casino' en 'de Phono Bar'. Vaak werd er toen gesproken over het Thorbeckeplein als het hitsige brandpunt van Amsterdam. De meerderheid van deze zaken was in handen van Kees Manders. Manders is bij vele leeftijdsgenoten om meerdere redenen bekend. Ik noem allereerst zijn huwelijk met één van de zangeressen van het 'levenslied', Rika Jansen. Ondermeer het lied 'Mijn wiegie was een stijfselkissie' bracht haar het nodige succes. Niet dat Manders het altijd gemakkelijk had. Het gegeven, dat in een aantal van de clubs de gelegenheid gegeven werd tot het zich terugtrekken met een van de gastdames, was in de jaren zestig veelvuldig reden voor de penose zich op te dringen. Men dacht als 'beschermer' heel gemakkelijk via afpersing geld te kunnen verdienen, maar Kees Manders hield zich staande en breidde zijn imperium uit."

Manders was wel een man die publiciteitsgeil was en dus zag je zijn naam veelvuldig terug in kranten als 'Nieuws van de Dag' en de 'Telegraaf' en wilde hij maar wat graag zijn succesverhaal vertellen: "Ik liep hier eens langs op het Thorbeckeplein in 1958 en liep een volkse kroeg binnen met de naam "t

Uiltje' en die heb ik toen gehoord van de toenmalige eigenaresse met als doel het volkse te behouden en dus liet ik mijn geliefde, 'Zwarte Riek' de op en top smartlappen zingen. In het begin liep het niet al te best want we hadden nogal eens last van penose. Die eisten ons te beschermen, in ruil voor geld. Gingen we niet akkoord dan dreigden ze bij herhaling de boel kort en klein te slaan. Ik pikte dit niet en het is toen een enorme rel geworden, maar daar is het wel bijgebleven want vanaf dat moment hielden ze zich rustig tegenover mij."

KEES MANDERS EN ZIJN WERKENDE VROUWEN

Manders besloot na alle bedreigingen dat hij zijn neus misschien wel had beschadigd maar niet gestoten en besloot 't Uiltje te kopen en totaal te verbouwen tot wat later bekend werd als 'Cave Toulouse Lautrec', zijn eerste onderneming op het Thorbeckeplein. In 1968 was Kees Manders inmiddels 54 jaar en stond weids in het leven. Ondermeer was hij bekend geworden als revueartiest, tekstschrijver, zanger, showman, decorontwerper en eigenaar van vele uitgaansgelegenheden. Ik kan me herinneren dat er regelmatig in de krant in het begin van de jaren zestig melding werd gemaakt van andermaal een nieuwe aankoop van een horecaonderneming op het Rembrandtplein of het Thorbeckeplein door Kees Manders.

Zo kocht hij de Phonobar, die hijzelf betitelde als de eerste discobar van Nederland. Deze werd in 1959 geopend en was zeer geliefd bij de jongeren,

die hun eigen plaatjes mochten meenemen om gedraaid te krijgen voor een groot publiek van voornamelijk gelijkgezinden. Manders ging er vaak prat op dat hij de eerste gelegenheid in ons land had waar platen werden gedraaid, wat later in de jaren zestig van de vorige eeuw zou leiden tot discotheken en drive in shows. Op een bepaald moment besloot Manders het doel van een andere gelegenheid, 't Uiltje, te verleggen en meer gelegenheid te geven aan de meer rijkere mannen zich te verpozen met door hem ingehuurde vrouwen. Namen als Chinese Annie en Blonde Dolly werden belangrijk maar zijn inmiddels geliefde vrouw Zwarte Riek werd Rika Jansen. De nieuwe naam van 't Uiltje werd Moulin Rouge.

Het werd eerst een moeilijke start in Moulin Rouge want de striptease, die hij in die tent introduceerde, sloeg niet aan in de hoofdstad van ons land. Men was het niet gewend en bovendien was het ook niet gewenst. Pas toen de buitenlanders erop afkwamen ging het lopen. Het verhaal gaat dan ook dat Manders voor de speciale opening destijds vier van deze danseressen had gecontracteerd maar geen van de vier kwam opdagen. Niet veel later trok hij toch nog een dame aan, die slechts alleen tot haar bikini wilde strippen. Manders had direct iets nieuws bedacht: 'Miss Bikini'. Op een bepaald moment, zo rond 1967, maakte hij van die club een exclusieve tent door de prijzen drastisch te verhogen. Consumpties waren er vanaf een tientje. Let wel 10 gulden voor een glas pils, waarschijnlijk ook nog lekker aangelengd.

In een van de interviews, die Kees Manders ooit gaf, vertelde hij heel smakelijk over een misser in zijn Moulin Rouge. Op een avond was er een goed geklede man binnengekomen die meteen een rondje voor de hele zaak weggaf. Maar daar bleef het niet bij, want twee andere rondjes volgden. Manders schijnt daarna aan de chef-kelner gevraagd te hebben tussentijds te incasseren, maar deze kwam terug met de mededeling geen zorgen te maken daar de man een groen briefje van duizend gulden in zijn portefeuille had. Achteraf bleek het zijn bewijs van opname te zijn in een psychiatrische inrichting.

Afsluitend inzake Kees Manders kan nog verteld worden dat hij ook na 1968 de publiciteit zocht. In augustus 1970 beweerde hij in de steek gelaten te zijn door de heren Meister en Bollier, directieleden van het radiostation Radio Nordsee International. Beide uit Zwitserland afkomstige directeuren zouden Manders hebben beloofd directeur te mogen worden van een

Nederlandse afdeling van RNI. Toen zij hun afspraken, volgens Kees Manders, niet nakwamen was dat voor hem reden met zijn broer Tom en enkele andere vrienden, waaronder ir. Heerema, een tochtje te maken naar zee met als doel het zendschip van RNI te kapen en binnen te slepen om zo niet alleen een zendschip in handen te krijgen maar ook de nodige publiciteit te verkrijgen. Dat laatste lukte ruimschoots, maar het zendschip bleef in internationale wateren. Deze poging werd in sommige kranten als een 'operette op zee' omschreven.

Op 5 oktober 1967 was er in Nederland een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de bestaande 'Wet op de Omzetbelasting'. Na uitgebreide behandeling binnen de diverse departementen en binnen regering en de bevoegde Eerste en Tweede Kamer, werd de wijziging op 30 augustus 1968 bekrachtigd. Daarbij werd aangegeven, dat de invoering van 'de belastingheffing naar de toegevoegde waarde', kortweg BTW genoemd, op 1 januari 1969 van kracht zou worden. Ook in omringende landen zou rond die tijd deze hervorming van het belastingstelsel worden ingevoerd. Daarmee kwam een belangrijke nieuwe vorm van incassering binnen het Nederlandse bedrijfsleven tot stand.

Zoals algemeen bekend staat het jaar 1968 ook voor de studentenrevolutie in de diverse landen. Parijs voorop en in Nederland natuurlijk ondermeer de bezetting van het Maagdenhuis, de bestuurszetel van de Universiteit in Amsterdam. In België waren vooral de opstandige studenten van Leuven in het nieuws. Het had daar meer een eigen karakter gekregen omdat ook nog eens de taalstrijd die in het vuur gooide. Vooral aan de Katholieke Universiteit van Leuven ging het er hard aan toe. In ogen van de Vlamingen hadden de Franstalige studenten en professoren zich veel te arrogant gedragen tegenover hun anders sprekende landgenoten.

De Franstalige kant eiste bijvoorbeeld dat men op het stadhuis van het Nederlandstalige Leuven in het Frans zou worden aangesproken. Dat begon te botsen met de in aantal toenemende Vlaamse studenten. Zij gingen de straat op met slogans als 'Walen buiten!'. Dat was nogal brutaal gebracht en zelfs licht racistisch. Ironisch genoeg was het roepen van 'Walen buiten!' niet eens correct Nederlands, maar een gallicisme. Immers had het natuurlijk moeten zijn: 'Walen eruit!' De strijd werd op zijn scherpst gevoerd waarbij ondermeer het kabinet Vandenboeynants kwam te vallen. De

nieuwe kabinetsleider werd Gaston Eyskens. Ook hij was al eerder behoorlijk gehaat in Wallonië. Tijdens eerdere rellen in 1960, waarbij vooral de socialisten en de vakbonden met hun vele leden in opstand waren gekomen tegen de regering, werden er poppen die op de politicus leken, overal aan lantarenpalen en op straathoeken opgehangen. In 1968 smeedde hij echter een coalitie tussen katholieken en socialisten, waarbij onder de laatste groepering desondanks nog wantrouw bestond.

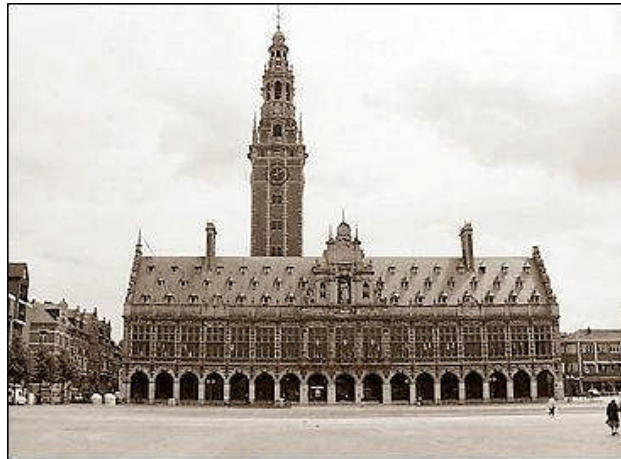
PREMIER EYSKENS STAAT DE PERS TER WOORD

Besloten werd een aparte Franstalige universiteit te bouwen in een bietenveld bij het Waalse plaatsje Ottignies, onder de naam Louvain-la-Neuve. De miljarden franken die daarvoor nodig waren zijn destijds vrijgemaakt door de nationale regering. Als reactie eisten de Vlamingen aan de Vrije Universiteit in Brussel een Nederlandstalige afsplitsing. Die kregen ze. De Belgische pacificatie ging, als zo vaak, gepaard met smartengeld. Dat leidde tot enorme begrotingstekorten. De wettelijke van kracht worden van de splitsing in twee universiteiten vond trouwens pas twee jaar later, in 1970, plaats.

Het duurde vervolgens tot medio 1972 alvorens alle Franstalige activiteiten definitief overgeplaatst waren naar de nieuwe Franstalige universiteit Université Catholique de Louvain (UCL). De opsplitsing bracht zo de nodige problemen met zich mee want wat te doen met bijvoorbeeld de enorme collectie boeken die zich in de Universiteitsbibliotheek bevond. Men kon het totaal niet eens worden over de verdeling van boeken. Diende het per deelcollectie te gaan, welke faculteiten eisten hun rechten op delen op, kon er een scheiding komen tussen Vlaamstalige en Franstalige literatuur en

meer van dergelijke vragen passeerden de revue. Men kwam er echter niet uit met als gevolg dat men besloot de boekenreeksen met oneven SISO-nummers te laten staan in de Universiteitsbibliotheek te Leuven. De boekencollectie voorzien van een even SISO-nummer gingen naar Louvain-la-Neuve.

BIBLIOTHEEK LEUVEN

Inderdaad is er sinds 1968 veel veranderd. Destijds kreeg je op 18 jarige leeftijd een officieel registratienummer als militair oproepbaar persoon. Het merendeel van de jongens, die in de jaren naar de Tweede Wereldoorlog waren geboren, kregen in de periode 1967 tot en met 1969 hun oproep onder de wapenen te verschijnen, zoals dat zo mooi werd benoemd. Dienstplichtig was een zeer normale zaak en voordat je gedurende de eerste periode gelegerd werd in een legerplaats ver van huis, ging er een behoorlijke procedure aan vooraf. Allereerst diende je, nadat de oproep tot keuring was verschenen, vroeg in de ochtend te verschijnen in het keuringsbureau. In mijn geval was dit in een gebouw gevestigd aan de Verlengde Hereweg te Groningen. Een zeer disciplinaire ontvangst werd het, waarbij commanderend ons de indeling van de dag werd bekend gemaakt. Dit werd gevolgd door de opdracht ons op te splitsen in groepen, waarbij ik ingedeeld werd bij de groep die allereerst onder handen zou worden genomen door de militaire geneeskundige dienst. Hierbij was ondermeer een arts, die in de meeste gevallen - na een kort gesprek - zou bepalen dat je voor 100% gezond verklaard zou worden en zeker kon rekenen om een periode van 18 maanden leven en hard werken op staatskosten, voornamelijk ik groen tenue.

Ikzelf had, op 11-jarige leeftijd, een ernstig ongeluk gehad waarbij ik binnen in de hal van de St. Ludgerdusschool aan de Tuinbouwdwarsstraat in Groningen van de tweede verdieping naar beneden was gevallen. Men had mijn jas verstoep en ik had klassendienst gehad. Dat betekende, na afloop van de lessen om vier uur in de middag, de onderwijzer - in dit geval Paul Kengen - mee te helpen de borden te wassen en andere ondersteuning te verlenen. Een karweitje dat bij toerbeurt plaatsvond. Die middag in februari 1961, bleek, na afloop van het karweitje, dat mijn jas niet op de plek hing waar het eerder die middag op de kapstok was gehangen. Ik besloot over de leuning naar beneden te kijken of mijn jas misschien een verdieping lager was komen te hangen.

Niet veel meer wist ik me nadien te herinneren, maar ik weet uit overdracht dat ik naar beneden ben gevallen en bovenop het door de leerlingen ingezamelde oud papier terecht ben gekomen. Het kostte maanden van herstel en bovendien een jarenlang verbod om te sporten. Opgelopen was ondermeer een gebroken elleboog, een zware hersenschudding, een scheurtje in de rechterknie en een scheurtje in een nier. Dit betekende jaren lang, na gedeeltelijk herstel, dat ik geen sport mocht beoefenen.

Toen ik dus ter keuring werd geroepen had ik een schriftelijke verklaring van onze toenmalige huisarts Löwenberg bij me. Uitgebreid werd gemeld over wat jaren eerder was gebeurd en met nadruk het probleem met de gescheurde nier. Ik werd niet goedgekeurd voor militaire dienst, noch afgekeurd, maar diende voor herkeuring naar Utrecht te komen om de nieren op een harde manier te laten onderzoeken en fotograferen. Ik zal U de handelingen, die daarbij in 1968 werden gedaan, besparen. Maar pijnlijk herinner ik ze me zeker. De uitslag was ook al negatief te noemen, want ik werd goedgekeurd en zou op een latere datum de definitieve oproep krijgen om onder de wapenen te komen.

Het was tevens in de tijd dat ik al een tweetal jaren bezig was met een aantal opleidingen, die via het Nederlands Instituut voor Documentatie en Registratuur, het NIDER, aan de Burgermeester van Karnebeeklaan in Den Haag. Nadat ik mijn opleiding tot bibliothecaris had voltooid was daarna respectievelijk die van bedrijfsarchivaris en documentalist (met historische achtergrond) aan de beurt. Twee stevige opleidingen die in die tijd in

deeltijd werden gevolgd. Studiefinanciering, zoals het de laatste decennia wordt genoemd, was totaal onbekend in die vorm. Dus was het werken, studeren en werken geblazen. 1968 was tevens het laatste jaar dat er ook nog, tenminste bij mijn werkgever het Elektriciteitsbedrijf voor Groningen en Drenthe, nog op zaterdagochtend werd gewerkt. Twee dagen per week in den Haag werden gezien als werkdagen en dus volledig door de werkgever uitbetaald, evenals alle gemaakte studiekosten. Wat een goede werkgever, maar er was wel de voorwaarde dat je jezelf voor een aantal jaren aan de werkgever contractueel verbond. Daartegenover stond het goede gegeven dat mijn toenmalige leidinggevende vocht als een leeuw om te voorkomen dat ik echt voor langere tijd zou zijn uitgeschakeld voor het werk en de studie. Dit resulteerde uiteindelijk dat er een verzoek werd ingediend bij het Ministerie voor Defensie om de stempel 'buitengewoon dienstplichtig' toe te kennen. Weken van wachten werd beloond met uiteindelijk de schriftelijke bevestiging dat ik dus niet onder de wapenen hoefde maar incidenteel zou worden opgeroepen voor oefeningen van de BB, een afkorting die destijds stond voor 'Bescherming Bevolking'. Ik had dus de vrije hand, hoefde niet in dienst in 1968 en bovenal was de oproep van de BB slechts eenmalig.

In 1968 werden er in de brievenbussen oproepkaarten gevonden tot aanschaf van loten ten bate van de Nationale Voorjaarsloterij '68, met liefst 400.000 gulden aan prijzen. Voor die tijd zelfs geweldig hoog bedrag waaraan graag velen wensten deel te nemen. Iedere potentiële deelnemer kon een lot kopen ten bedrage van 5,- gulden, die weer was opgedeeld in twee bonnen van elk 2,50 gulden. De gevonden bon kon worden ingevuld en zonder postzegel, daar was al voor betaald, op de post worden gedaan. Maar naast de twee verworven loten was er nog een derde kans op een vette buit. Als iemand niet alleen twee loten kocht maar ook nog eens een lot verkocht aan een familielid of vriend dan ontving men nog eens gratis een coupon waarmee men meespeelde in een extra loterijronde met een prijzenbedrag van 20.000 gulden.

NATIONALE VOORJAARS LOTERIJ '68

WESTBLAAK 133
ROTTERDAM
TELEFOON
010-114400

Stuur mij onder rembours ..... *loten à f. 5.- per lot
van de Nationale Voorjaarsloterij. Na T.V. bekendmaking ontvang ik
bovendien een gratis trekkingslijst thuis!

* Bij iedere 3 loten voor doorverkoop ontvang ik een gratis coupon.
Aan deze coupons is voor nog eens f.20.000,- extra prijzen verbonden.

NAAM .....

STRAAT ..... NR .....

PLAATS .....

GEEN POSTZEGELS PLAKKEN, KAARTJE KAN ZO OP DE BUS.

Totaal f. 400.000,-
(vierhonderduizend gulden) aan prijzen.

**WEES NIET TE LAAT!
BESTEL NU!**

Verder was er ondermeer in de advertentie vermeld dat er een luxe bungalow was te winnen, evenals een Ford Mustang, reizen naar Mexico en 10 kleuren tv ontvangers. Het unieke van deze loterij was wel dat het de eerste keer in Nederland was dat er een televisie-uitzending was gekoppeld aan de loterij. Het zou tijden duren alvorens dit werd herhaald, hoewel de wekelijkse lotto, laat de ballen maar rollen, de eerste opvolger zou zijn. Na de eerste Voorjaarsloterij '68 is er onder die naam geen vervolg gekomen. De baten van de verkoop gingen ondermeer naar de Nederlandse Blindenbibliotheek, de Stichting Technische Voorlichting Lichamelijk Gehandicapten en het Wereld Natuur Fonds. Het ministerie van Justitie had voor deze loterij een officiële vergunning afgegeven aan de SUFA in Rotterdam, dat staat voor Stichting Uitvoeringsorgaan Financiële Acties - en Kansspelen.

Rik van Looy was een Vlaamse wielrenster die vele grote successen had neergezet. Voor degenen die zijn naam niets zegt, kan ik alleen maar stellen dat ze dan waarschijnlijk niets met het wielrennen hadden. Henri zoals zijn officiële naam is, werd in 1933 in Grobbendonk geboren en werd op de top van zijn loopbaan de titel 'de Keizer van Herentals' toegewezen. Rik van Looy werd twee keer 'Wereldkampioen Wielrennen' op de weg, te weten achtereenvolgens in 1960 en 1961, en veroverde vele overwinningen in klassiekers. In de nog immer drie grote rondes van Europa, die in Italië, Spanje en Frankrijk, haalde hij nooit een eindzege maar wel de eerste plaatsen in respectievelijk het puntenklassement en het bergklassement. Wel heeft hij in de ronde van Spanje ooit vijf dagen lang de leiderstrui aangehad maar moest helaas opgeven. Ook behoren ritoverwinningen in de Ronde van

Italië en Spanje tot zijn erelijst. Samen met de Nederlander Peter Post was hij ook een ongekend goede baanrenner. Liefst 10 keer wonnen de heren samen een Zesdaagse. Aan het begin van zijn loopbaan had Rik zijn naamgenoot Rik van Steenberghe als directe concurrent, terwijl hij later diende op te boxen tegen Eddy Merckx.

In 1968, in de nadagen van zijn loopbaan, zat het Rik van Looy danig tegen daar hij hevige pijnen had als gevolg van een fistula ani. Medisch omschreven is het een veel voorkomende blessure bij de wielrenners. Het is een anorectaal abces en dus een acute infectie die verreweg in de meeste gevallen geassocieerd kan worden met een onderliggende anorectale fistel. Obstructie van de ducti van de anale klieren, die uitmonden ter hoogte van de crypten van Morgagni (linea dentata), resulteert in stasis, infectie en uiteindelijk abcedering van een anale klier.

In ieder geval was Rik van Looy door deze zeer lastige blessure, tegen het einde van zijn wielloopbaan, minder goed in de publiciteit omdat zitten op de fiets niet tot de gebruikelijke zaken hoorde bij aanwezigheid van een fistula ani. Het werd niet afgedaan in een korte mededeling in een sportrubriek. Nee, er kwamen allerlei specialisten aan te pas die in de weekbladen uitlegden wat een fistula ani was. Maar er waren ook journalisten die cynisch ingingen op de heftige pijnen van Rick van Looy. Zo schreef Henk de Mari: 'Broeder Aloysius, de troost der zieken, zou wel raad geweten hebben met de fistuala ani van Rik van Looy. Met lavementen van eikebastaftreksel (koud) afgewisseld met lavementen paardeartaftreksel (opnieuw koud) alsmede met verse bladeren van duizend blad (achillea

millefolium) tezamen tot pap gestampt, gevuld met half zo veel rundvet, zou hij - zo kan men rustig geloven - voldoende succes behaald hebben in de strijd tegen Riks laatste verdriet. De fistel was ontstaan tijdens een van de vele Zesdaagsen die hij had gereden op de wielerbanen. Het telkens maar weer schuren langs het zadel had de ontsteking aan de endeldarm doen ontstaan.

Het was de eerste 'zaak Rik van Looy' zoals omschreven in de sportkatern van de diverse kranten in 1968 maar een tweede 'zaak van Rik van Looy' bood zich alras aan toen een wachtmeester van de Rijkswacht in Herentals de publiciteit zocht en meldde dat hij een aanklacht wegens affersing in behandeling had. Van Looy had diverse dreigbrieven gekregen. Journalisten belaagden vervolgens het paleisje van de Van Looy's en wisten Marie Louise, de vrouw van de keizer - zoals weer een andere bijnaam voor Van Looy was -, de volgende uitspraak te ontlokken: "Vandaag hebben we net de derde dreigbrief ontvangen. En het is wéér hetzelfde liedje. Onze kinderen zullen op een nader te bepalen plaats worden doodgeschoten worden als wij niet honderd zestigduizend frank smartengeld betalen." De wachtmeester wist te melden dat de drie ontvangen brieven van dezelfde afzender afkomstig waren. Ook meldde hij dat in een van de brieven was aangegeven dat, wanneer het schot van het geweer niet dodelijk zou zijn, het zeker zou leiden tot een levenslange zit in een rolstoel. Sommige kranten meldden zelfs dat Rik van Looy een zenuwcrisis nabij was. Hij herstelde toch nog redelijk snel van zijn blessure en zou nog enkele wedstrijden winnen tot het einde van zijn wielersloopbaan, die in 1970 zou plaatsvinden. De berichten rond chantage verdwenen ras uit de kranten en na het eindigen van zijn loopbaan runde van Looy, samen met zijn vrouw, een manege en was voorzitter van de voetbalclub FC Herentals. Ook deed hij enkele jaren de pr en weer later de sportdirectie van de wielerploeg Ysboerke uit het Vlaamse Tielen. Ikzelf heb inmiddels last van doorzitten na zo vele uren van schrijven van dit verhaal en nodig U uit binnenkort weer aan te sluiten in het peloton in een nieuwe aflevering van Muziek, Media en andere Herinneringen maar dan wel in een ander jaar dan 1968.

Bronnen:

Archief: Freewave Media Magazine

Archief: Hans Knot

Campbell, Richard. "60 Minutes" and the News: A Mythology for Middle America. Urbana: University of Illinois Press, 1991.

Levin, Ira, Rosemary's baby, 1967.

Maertelaere, Roger de. Rik van Looy, monument van een keizer

Panorama jaargang 1968

Poulsson W.J., Tour de France 1968

Wikipedia, the free encyclopedia

Winkler Prins Boek van het Jaar 1969.

www.1968pennies.com/1968timeline.htm